

Stichting Minderjarigen Noord Nederland

*Ondersteuning en begeleiding (preventie) van cliënten in de(justitiële) jeugdzorg en familierecht.
Signalering en onderzoek in cliëntzaken in de (intersectorale) jeugdzorg en de jeugdbescherming.
Opstarten van en begeleiding bij klachtprocedures tegen professionele instanties
Opstarten van en begeleiding bij omgangsregelingen in een vrijwillig of gedwongen kader.*

E-mail: SMN@kpn-officedsl.nl

Bestuur en Cliëntenraad
Postbus 9201
9703 LE Groningen
Tel. 050.5418215
Girorek. 36.30.15
b.g.g. 06.33666377

Aan de voorzitter en de leden van
de Provinciale Staten van Drenthe
Postbus 122
9400 AC A S S E N

Betreft: reactie SMN op het concept- Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2011

Geachte voorzitter, geachte leden,

Bijgaand treft u aan de reactie van de SMN op het concept- uitvoeringsprogramma Jeugd-
zorg 2011.

Mocht de inhoud u aanleiding geven tot vragen en/of opmerkingen dan vernemen wij dat
graag

Met vriendelijk groet en hoogachtend

Namens het bestuur en de Cliëntenraad SMN,

Jan W. Faasse (bestuursvoorzitter)

Reactie van de SMN

op het Concept-Uitvoeringsprogramma 2011

van de provincie Drenthe

Stichting Minderjarigen Noord Nederland

*Ondersteuning en begeleiding (preventie) van cliënten in de (justitiële) jeugdzorg en familierecht.
Signalering en onderzoek in cliëntzaken in de (intersectorale) jeugdzorg en de jeugdbescherming.
Opstarten van en begeleiding bij klachtprocedures tegen professionele instanties
Opstarten van en begeleiding bij omgangsregelingen in een vrijwillig of gedwongen kader.*

E-mail: SMN@kpn-officedsl.nl

Bestuur en Cliëntenraad
Postbus 9201
9703 LE Groningen
Tel. 050.5418215
Girorek. 36.30.15
b.g.g. 06.33666377

Aan de Voorzitter en de leden van de
Provinciale Staten van Drenthe
Postbus 122
9400 AC A S S E N

PER E MAIL EN PER GEWONE POST.

Groningen, 30 oktober 2010

Betreft: reactie op het concept - Uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2011.

Geachte voorzitter en leden,

Zoals u weet ontvangt de SMN vanaf 1 januari 2010 geen subsidie meer van de provincie Drenthe. De reden van deze stopzetting is u bekend. In het kort komt het hierop neer dat de beleidsverantwoordelijke gedeputeerde Mevr. Haarsma beweert dat de provincie Drenthe "voldoet aan de minimumeisen die de Wet op de jeugdzorg stelt".

Deze op pure theorie gebaseerde politieke constatering was voor uw Staten kennelijk al voldoende om met gesloten ogen en dichtgestopte oren er maar van uit te gaan, dat daarmee tegelijkertijd ook aan de te stellen kwaliteitseisen van de Drentse jeugdzorg en die van Zorgbelang Drenthe is voldaan.

Gezien echter de beperkte reactietermijn van 3 weken (excl. de weekenden) maakt ook deze reactie hier en daar een "wilde" indruk.

Het vermag echter van de grote ernst niets op of af te doen. Onderstaand volgt de reactie van de SMN.

I. Algemene inleiding.

1. De overtuigingskracht, en zelfs de hier en daar enthousiaste ondertoon, waarmee de auteur het Uitvoeringsprogramma 2011 heeft geschreven, vermag ons niet te verblinden voor de dagelijkse onprofessionele hulppraktijk. Het verschil tussen schijn (ambities) en werkelijkheid (de dagelijkse cliëntpraktijk) dienen goed zichtbaar te zijn en te blijven

Wel hebben wij vanaf 2010 met opgaaf van de redenen nieuwe cliënten doorverwezen naar Zorgbelang Drenthe. Enkel van hen hebben na kennelijk teleurstellende ervaringen met Zorgbelang Drenthe zich vervolgens weer aangemeld bij de SMN. Dat is geen goede zaak, maar wel tekenend voor de huidige situatie.

2. Met de genoemde stopzetting van de relatie met uw provincie zouden wij nog vrede en voldoening hebben gehad als had kunnen worden omgezien naar een substantiële verbetering van de kwaliteit van de jeugdzorg in uw provincie en dat inderdaad een zichtbaar en concreet volgbaar kwaliteitsbeleid zou zijn gerealiseerd.

Dat had in ieder geval met alle verdriet van de uitschakeling van de SMN toch nog een troost kunnen zijn geweest.

Er is vooralsnog (nog) geen verklaring te vinden voor het feit dat het aantal ontevreden cliënten in de provincie Drenthe de laatste periode is toegenomen. Daarmee kan en mag op zich dus nog geen gemakshalve verband worden gelegd met de subsidiestop.

3. Maar zelfs dat laatste is ons niet gegund. Sterker nog: de kritiek van de Drentse cliënten op de jeugdzorg, maar ook op Zorgbelang Drenthe is in 2010 relatief sterker toegenomen. Het gaat hierbij om een afname van de tevredenheid met ca. 65%.

1. Voorlopige voortzetting van de ondersteunings – en signaleringsfunctie in de provincie Drenthe.

De SMN ziet het dan ook als haar toekomstige taak om vanaf 1 januari 2010 in weerwil van het wegvallen van de subsidie, onze zorgsignalen tot uiting te brengen daar waar deze vanuit uiteenlopende landelijke, regionale en gemeentelijke beleidsverantwoordelijkheden ten aanzien van de jeugdzorg en de jeugdbescherming thuishoren. Te beginnen bij het nieuw aangetreden kabinet.

Wij zijn er namelijk van overtuigd dat, gerekend naar de verhouding kosten – baten, en omziend naar de tot nu toe onvoldoende, en veelal voor de buitenwereld onzichtbare prestaties van de gesubsidieerde Drentse instanties, op de diverse onderdelen, rekening houdend met de huidige onbevredigende situatie, zeker nog verder bezuinigd kan worden.

2. Een trieste terugblik op het Drentse cliëntenbeleid vanaf 2008.

In het Uitvoeringsprogramma 2008 staat het volgende te lezen:

“medezeggenschap en klachtrecht zijn belangrijke onderwerpen voor de cliënt. BJD en Jeugdzorg Drenthe spannen zich in om cliënten bij de hulpverlening te betrekken. Beide organisaties worden daarin ondersteund door een beleidsmedewerker van Zorgbelang Drenthe, waarvoor de provincie extra geld beschikbaar stelt”

en

“In 2008 gaat het Drentse Platform Cliëntenbeleid van start. Het platform wordt gevormd door de cliëntenorganisaties die in Drenthe actief zijn. Via Zorgbelang stelt de provincie geld beschikbaar om cliëntenorganisaties te ondersteunen”.

Tot slot wat de SMN zelf betreft:

“De SMN is onze vaste gesprekspartner als het om cliëntenbeleid voor jeugdige gaat. Zij komt op voor het belang van minderjarigen, bijvoorbeeld als er sprake is van een omgangsregeling. De laatste tijd vindt er een verschuiving plaats van ondersteuning van individuele cliënten naar een meer brede belangenbehartiging. Provincie Drenthe verwacht dat deelname van de SMN aan het Platform Cliëntenbeleid een belangrijke meerwaarde heeft voor het beleid.

En nu komt het!

“Vanaf 2009, wanneer een nieuwe beleidsperiode ingaat, subsidieert de provincie de SMN niet langer rechtstreeks, maar via Zorgbelang Drenthe”

Het zou echter totaal anders en heel wat minder prettig verlopen!

3. Ernstige aantasting van de rechten van de ouders en de minderjarigen in de jeugdzorg en een beperking van hun zelfstandige mogelijkheden van oplossingsgericht handelen.

Wat de bovenstaande uitgangspunten en mededelingen uit 2008 betreft kunnen we in het kort als volgt reageren.

1. De provincie Drenthe wordt er maar niet moe van om jaar in jaar uit te blijven hameren op een *“versterking van de rechtspositie van de cliënten in de jeugdzorg”*. Het ware juist geweest om eerder te spreken van het bewaken en nauwlettend volgen en jaarlijks evalueren van de *bestaande* rechtspositie.

Zo wordt ieder jaar weer een soort van kerstverhaal verteld: de blijde aankondiging van de geboorte van de rechtspositie voor cliënten in de jeugdzorg.

Als met dit adagium niets meer gebeurt dan uitsluitend het slaken van een loze kreet, dan gaat men aan het meest wezenlijke doel van dat streven voorbij.

De noodzaak van de versterking van de rechtspositie kan namelijk alleen worden begrepen, als deze aan concrete doelstellingen is verbonden, zoals het langs professionele weg en middelen planmatig doen herstellen van de ouderlijke verantwoordelijkheid voor de verdere opvoeding en verzorging van de bij de jeugdzorg en de jeugdbescherming betrokken kinderen.

2. Vanouds legt de jeugdzorg de ouders altijd langs de meetlat van “het ideale gezin”. Ideale gezinnen bestaan helaas niet. Wel dat met merendeel van de meeste Nederlandse ouders in dit opzicht trachten om het hoogst bereikbare ideaal te verwezenlijken.

Ergo is de visie van de hulpverleners en de professionele instellingen desondanks, dat het gezin waarover zorgen bestaan niet voldoet aan de door hen gestelde opvoedingscriteria, en dus hulp nodig heeft.

Het belang van het kind vordert, dat de zorgbieder zich naast de ouders actief opstelt, en niet alleen het gezin bezoekt vlak voor een verlenging van de ondertoezichtstelling, om gezamenlijk naar duurzame oplossingen van

de gestelde problematiek toe werken. Daarin schuilt de tijdelijkheid van de professionele zorg. Ook in en juist in een kader.

Om een drastisch einde te kunnen maken aan de in dit opzicht non-coöperatieve opstelling van de zorgaanbieder, is een grondige hervorming in denken en doen binnen de jeugdzorg (Drenthe) een eerste vereiste.

Te beginnen met een meer overtuigend en stimulerend provinciaal cliëntenbeleid. Een – dus ook in politiek opzicht – culturele omslag in kritisch denken over alle aspecten en invalshoeken van het begrip “zorg”, is daarvoor beslist noodzakelijk.

3. Bovendien wegen de hier en daar geleverde wanprestaties niet langer op tegen de hoge loonkosten (inclusief de genante graaicultuur bij de managers van Jeugdzorg en Zorgbelang!) van de kunstmatig tot stand gekomen werkgelegenheid ten behoeve van het zogenaamde provinciale “cliëntenbeleid”.

We hebben téveel schokkende ervaringen met (professionele) instanties om daar niets mee te gaan doen.

4. Geen betere alternatieven vanaf 1 januari 2010 ten aanzien van de clientondersteuning in Drenthe.

De SMN heeft naar aanleiding van de subsidiestop provinciale Staten van Drenthe medegedeeld dat haar ondersteunende activiteiten ten behoeve van de Drentse cliënten noodgedwongen moet worden stopgezet.

Toch houden we een definitieve beslissing hierover nog even aan – hoelang weten we nog niet - omdat deze beslissing bij meerdere Drentse cliënten niet in goede aarde gevallen.

Er is overigens tot op heden geen enkel onderzoek geweest naar de concrete effecten van deze stopzetting. Deze moeten de komende jaren als zorgwekkend worden beschouwd aangezien is gebleken, dat geen goed functionerende vervangende alternatieven (door de inzet van Zorgbelang Drenthe) voorhanden zijn.

Daar zitten de ambtenaren van de jeugdzorg van de provincie Drenthe niet mee. Het past niet bij de jaarlijks in de Uitvoeringsprogramma's gepresenteerde politieke “ambities” met betrekking tot het cliëntenbeleid in de jeugdzorg.

Een kritische oppositie van (belangengroepen van) burgers van buitenaf is en blijft bij de ambtelijke overwegingen een ondergeschoven kind, laat staan dat het wordt gewaardeerd.

Met het oog op dit jaarlijkse terugkerende Uitvoeringsprogramma's willen wij desondanks graag reageren op het Uitvoeringsprogramma 2011 van uw provincie.

5. Het belang van medezeggenschap en het klachtrecht

De provincie kan wel van mening zijn dat de medezeggenschap en het klachtrecht belangrijke onderwerpen zijn voor de cliënten. Dat is zo waar als een dag uit 24 uren bestaat. Maar het kwam recentelijk nog voor dat zelfs de door de Klachtcommissie van Bureau Jeugdzorg Drenthe gegrond verklaarde klachten, door de directeur met één pennenstreek alsnog ongegrond kunnen worden verklaard.

6. De instelling van een Algemene Commissie Jeugdzorg. Een hoopvol begin van het serieus nemen van de kritiek van de cliënten op jeugdzorg Drenthe.

De SMN is bijzonder verheugd dat de Tweede Kamer een Algemene Commissie Jeugdzorg gaat instellen als vervanger van de Kamercommissie Jeugd en Gezin. Het wordt een typisch intersectorale commissie dat naar wij verwachten, analoog kan zijn aan onze eigen intersectorale visie omtrent de jeugdzorg, het onderwijs, de GGz, en sociale zaken.

Vooraf zijn wij verheugd dat de Commissie versnippering van de jeugdzorg moet gaan voorkomen. De Tweede Kamer stelt een themacommissie in voor onderwerpen van groot maatschappelijk belang die niet specifiek één ministerie aangaan. We zullen afschrift van deze reactie bewaren tot de Commissie is geïnstalleerd.

7. Optekening van de schokkende ervaringen van (minderjarige) cliënten met de jeugdzorg.

Verder zal een boek worden uitgegeven over de schokkende ervaringen van (minderjarige) cliënten gedurende de laatste 15 jaar met de jeugdzorg, maar vooral die gedurende de laatste twee jaar. Deze zal aan de nieuw aangetreden Commissie worden aangeboden. Vervolgens zal deze worden aangeboden aan de Nationale Ombudsman, de regionale Inspectie, de Raad voor de kindbescherming en de rechtelijke macht, alsmede aan de landelijke en regionale pers.

Daarmee gaan we eindelijk de goede kant op als daarbij tevens de onbevredigende resultaten van het met gejuich in huis gehaalde Deltaplan 2005 worden betrokken, en de resultaten van het departementale beleidsprogramma “*Beter Beschermd*”, en in het bijzonder wat betreft het pilotproject “*Afstemming werkwijze in de Ketten*”, waaraan de SMN zelf met zoveel plezier en voldoening heeft deelgenomen.

Wij zullen in eerste instantie zelfstandig en dus zonder ruggespraak rapporteren aan deze Commissie, en dus zonder vooraf, zoals tot heden wel een goede gewoonte is geweest, af te stemmen met de provincie Drenthe.

8. De noodzaak van een grondige cultuuromslag.

Ziet men ook in Drenthe de (justitiële) jeugdzorg als een loodzwaar geworden administratief zorgsysteem, dat bovendien wordt uitgevoerd door niet voor hun taak berekend arroganter geworden personeel, dan zijn de volgende constatering onvermijdelijk.

Ons dunkt dat een eerste vereiste is – en we stoffen dat streven hier maar weer eens af – een grondige cultuuromslag in denken en doen.

a) Cultuuromslag 1: Onderzoek en investeer meer in de eigen oplossende initiatieven en mogelijkheden van het cliëntstelsel, en andere bij de ontwikkeling van het kind betrokken belanghebbenden!

"De kracht zit in ieder van ons!" Dit is een van de adagia van het nieuwe kabinet, waarmee wat ons betreft tevens een nieuwe en hoopvolle periode zal worden ingeluid voor de (minderjarige) cliënten in uw provincie.

Dat houdt in dat middels een cultuuromslag de ouder(s) meer dat tot nu toe zal worden gemotiveerd en geënt-housiasmeerd om een eigen invulling te kunnen geven aan hun problematiek die heeft geleid tot professionele externe betrokkenheid.

Kinderen worden doelbewust afgehouden van hun banden met het familienetwerk, bestaande uit personen met wie het kind, historisch gezien, een voor diens verdere (emotionele en sociale) van belang zijnde hechtingsrelatie hebben.

Daarbij dient tevens de beroepshouding van sommigen professionelen te worden aangesproken. Teveel cliënten hebben onnodige conflicten met bijv. de gezinsvoogd. Niet omdat kritische cliënten gewoon zin hebben om dwars liggen, maar omdat de bejegening door de zorgaanbieder zelf nogal wat te wensen overlaat.

De opheffing van de bestaande (mentale) diepe kloof tussen de cliëntvraag en het professionele aanbod is daarbij van doorslaggevend belang.

b) Cultuuromslag 2: nieuwe impulsen voor een kwalitatief betere jeugdzorg.

Wij hopen en verwachten in ieder geval dat met de vorengenoemde provincieoverstijgende verspreiding onze zorgelijke signaleringen, als een kritisch tegengeluid van de Drentse cliënten in de jeugdzorg, wél op ministerieel beleidsniveau serieus zullen worden genomen, en tot nieuwe inzichten zal kunnen leiden.

Daardoor kan alsnog het tij worden gekeerd. Wellicht dat nieuwe inzichten en innovatieve impulsen kunnen leiden tot een snelle en efficiënte hulpverlening aan de Drentse kinderen. Een absolute vereiste voor herstel van de geloofwaardigheid is wel dat het corrumperende jeugdzorgsysteem een halt wordt toe te roepen.

Tot slot dat voor de cliënten in de Drentse jeugdzorg hoopvollere wegen en middelen kunnen worden uitgewerkt en in praktijk gebracht.

Te beginnen bij de uitvoering van maatregelen van jeugdbescherming van Bureau Jeugdzorg Drenthe, die qua ontoreikende aanpak, de bejegening van cliënten, en niet vergeten die qua aantallen de pan uitrijzen.

Dat laatste is vooral van belang gezien het centrale uitgangspunt van het nieuwe kabinet om de burgers (lees: de cliënten in de jeugdzorg) middels een terugtrekkende overheid, op termijn hun eigen (opvoedings) verantwoordelijkheid te hernemen.

In die zin dient het Plan van aanpak van de zorgaanbieder door concrete te realiseren doelen meer termijngebonden te zijn.

c) Cultuuromslag 3: herstel van en meer waardering voor de creatieve vermogens van de afzonderlijke hulpverleners.

In overeenstemming daarmee zullen meer gerichte doelstellingen in een plan van aanpak moeten worden geformuleerd en in praktijk gebracht.

Dat betekent in eerste instantie een totaal andere formulaire c.q. administratieve inrichting en indeling van de bij meerdere cliënten inmiddels berucht geworden indicatiebesluiten. De zorgaanbieder dient zijn aloude positie weer in te nemen. Dat betekent een verhoogde waardering van de professionele initiatieven en herstel van diens creatieve vermogens.

Deze komen zonder uitzondering allen neer op dezelfde terugkerende terminologie van de papierberg per cliëntzaak

d) Cultuuromslag 4: een verantwoorde beperking van de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen.

De Raad voor de kindbescherming en de uitvoerende jeugdbescherming dienen zich met verderstreckende maatregelen, zoals een ondertoezichtstelling en een uithuisplaatsing, hoofdzakelijk te beperken tot die ernstige vormen van (pedagogische) verwaarlozing c.q. lichamelijke en psychische mishandeling, waarvoor ter opheffing onvermijdelijk een dergelijke maatregel is aangewezen.

De aanpak van lichte (re) opvoedingsproblematiek zal tot het werkkerrein behoren van de Centra voor Jeugd en Gezin in het kader van de vorengenoemde “zo - zo – zo” uitgangspunten en ook in andere opzichten onderdeel vormen van lokaal beleid.

e) Cultuuromslag 5: geen misleidende kwaliteit - en werkelijkheid verdoezelende clichés meer.

Naast het reeds gestelde omtrent de nutteloosheid van het jaarlijks roepen om versterking van de rechtspositie van de cliënt is van aanvullend belang om de tot op heden volgehouden clichés zoals een “cliëntgerichte” en “zorggestuurde” benadering niet alleen maar te laten voor wat het uitsluitend in theorie waard is, maar per jaar in uw hoofdstuk over Cliëntenbeleid op te nemen wat de tussentijdse *concrete* resultaten ervan zijn.

Het werkt alleen maar contraproductief, door net te doen alsof in de implementatie ervan hard wordt gewerkt door de professionelen.

De dagelijkse cliëntpraktijk volgend is alle reden om evenals de subsidiegevoelige misleiding van de “*versterking van de rechtspositie van de cliënt*”, af te gaan rekenen met al jaren plechtig misleidende geroep om een “*zorggestuurd*” en “*cliëntgericht*” beleid. Deze uitgangspunten bestaan niet eens, dan alleen als subsidiegevoelig argument.

Een van de oorzaken is dat menige professioneel zich jegens de cliënt gedraagt als een arrogante bal, die zich met zijn HBO- opleiding verre verheven voelt boven de niet-opgeleide cliënt.

Al vanaf het begin konden de doorgewinterde ervaringsdeskundigen in de kring van cliënten zien aankomen, dat het hier uitsluitend gaat om het creëren van kunstmatig in stand gehouden (politieke) drogdenkbeelden.

Deze werden tot op heden uitsluitend in stand werden gehouden door subsidiegevoelige instanties die daarmee goede sier hebben willen maken bij het Rijk en de provincies.

f) Cultuuromslag 6: de noodzaak van een totale (bestuurlijke en hulpinhoudelijke) ombouw van de jeugdzorg.

De rijksoverheid zal overgaan tot bestuurlijke herindelingen. Alles moet eenvoudiger en inzichtelijker voor de burger. Het motto lijkt te zijn dat hele bestuursystemen flexibeler zullen moeten worden, en dus meer functioneler in haar dienstverlening aan de burgers in dit land.

Wat ons betreft gaat ook de hele jeugdzorg op de schop in die zin dat de kwaliteit van de (jeugd) zorg niet langer meer wordt bepaald door de bestaande systematiek van wederkerige afhankelijkheid tussen de regionale overheid en de professionele instanties, maar wordt bepaald door een flexibeler en doelmatiger functioneren. Daarop dienen die uitvoerende instanties in eerste instantie te worden aangesproken. Of het nu Bureau Jeugdzorg Drenthe betreft of een Zorgbelang.

Wat ons vooral aanspreekt is het uitgangspunt van het nieuwe kabinet, dat de burgers in meerdere mate worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid, zowel binnen als buiten het gezin. Doorgerekend zal dit consequenties moeten hebben voor een andere verhouding tussen de professioneel en de cliënt.

Het adagium is in ieder geval al neergelegd tijdens de regeringsverklaring van de Minister - President: “*de kracht zit in ieder van ons*”.

Datzelfde zal de komende jaren moeten gelden voor de cliënten in de Drentse jeugdzorg, in casu door de zorggebruikers, of een nog vreselijker benaming: voor de “*zorgconsumenten*”.

g) Cultuuromslag 7: afrekenen met zorgvuldig in stand gehouden politiek gevoelige stokpaardjes!

De wachtlijsten in de jeugdzorg kunnen dan inderdaad worden teruggedrongen tot aanvaardbare proporties, door het al jaren bestaande loodzware (administratieve) zorgsysteem daar waar wenselijk en verantwoord terug te dringen tot effectieve proporties.

De kwaliteit van de jeugdzorg wordt overwegend bepaald door arbeidsovereenkomsten, inclusief de door de cliënten zo gevreesde vakanties en andere vormen van werkonderbreking van de werknemers.

Zo mag het in de toekomst niet meer zo zijn, dat een contactzoekende cliënt eindeloos moet wachten op de vervanger van een langdurig zieke gezinsvoogd, of dat de cliënt maar moet zien dat een vervanger van een gezinsvoogd, die zonder voorkennis van de cliënt op zwangerschapsverlof is gegaan of anderszins voor bepaalde tijd buiten dienst is, zich bij de ongeduldig wachtende cliënt heeft geïntroduceerd.

h) Cultuuromslag 8: afrekenen met een te dure en incompetente clientondersteuning.

Dat laatste geldt ook ten aanzien van de competentie en de bereikbaarheid van Cliëntenvertrouwenspersoon van Zorgbelang.

Evenals meerdere cliënten in de provincie Drenthe steen en been klagen over de bereikbaarheid en de incompetentie van een hulpverlener c.q. een gezinsvoogd, beklagen cliënten zich ook over een CVP'er, die slechts drie dagen per week hoeft te werken en als hij werkt, zich moet afvragen wat er in s' hemelsnaam aan werk te doen valt.

De vrijgekomen besparingen als gevolg van de opheffing van een quasi – cliëntgericht beleid van de laatste jaren kunnen op een efficiënte wijze worden ingezet voor een daadwerkelijke individuele en collectieve ondersteuning van de cliënten en de cliëntgroep, door mensen die in tegenstelling tot nu eindelijk eens bereid zijn tot nauwe onderlinge samenwerking en afstemming.

9. De trieste hedendaagse resultaten van het Drentse cliëntenbeleid.

Tot nu toe zijn we bepaald niet verder opgeschoten. De subsidiestop in kwestie is overigens op zich al al een ernstige aantasting gebleken van de rechten en de ondersteuningsmogelijkheden van de cliënten in de jeugdzorg

In het bijzonder heeft het de rechtspositie van de Drentse cliënten ernstig te leiden door op z'n minst een halvering van de cliëntondersteuning in uw provincie toe te laten, alsmede als daarbij de hieraan gerelateerde collectieve belangenbehartiging daarbij wordt betrokken.

Sterker nog, worden de cliëntbelangen in Drenthe in een toch al financieel onzekere tijd opgeofferd aan de puur op financiële basis en ambities draaiende en behoud van werkgelegenheid zoekende instanties.

De brief van directeur van Loenen van Zorgbelang Drenthe d.d. 5 oktober 2010, kenmerk 099/10/JL/GH is daarvan een sprekend voorbeeld. Het is op onderdelen er zelfs slechter op geworden.

10. Subsidiebelangen versus cliëntbelangen. Een van nieuwe “producten” afhankelijke politieke besluitvorming.

De provincie Drenthe predikt in alle toonaarden al sinds jaar en dag dat het cliëntbelang centraal staat. De door haar gesubsidieerde instanties springen daar natuurlijk handig op in.

De laatste jaren is een stilzwijgende belangenovereenstemming ontstaan tussen de financierende provincie, als inkoper van nieuwe producten, en de door haar gefinancierde instanties, hetgeen de subsidieafhankelijkheid van instanties over en weer in haar provincie heeft versterkt.

Het hoofddoel is namelijk de handhaving van de werkgelegenheid door de regelmatige indiening bij de beleidsverantwoordelijke ambtenaren van zgn. projecten, die als zogenaamde “ambities” aan de betreffende beleidsambtenaren van de provincie worden “verkoch” voor een voor de belastingbetalers aardig prijsje en vervolgens door de Drenthe politiek in dankbaarheid worden gecertificeerd.

11. De jeugdzorg als een loonafhankelijk werkgelegenheidsproject.

Het Drentsche jeugdzorgbeleid is verworpen tot een loonafhankelijk werkgelegenheidsproject dat wordt gevoed door het regelmatig aandragen van quasi- gedragswetenschappelijke vondsten die vervolgens in praktijk worden gebracht door incompetente en voor hun taak niet berekende professionelen, die dank zij de provincie een betaalde baan hebben, en slechts maar een taak hebben, namelijk de provincie voorhouden dat het op de goed weg is met haar Uitvoeringsbesluit.

Niet de kwaliteit van de jeugdzorg en de overigens allang versleten kreet “versterking van de positie van cliënt in de jeugdzorg” zijn aldus de centrale overwegingen, maar uitsluitend wie wel of niet door uw provincie wordt gesubsidieerd.

Dat juist is de hoofdoorzaak van de bestaande wachtlijsten in de jeugdzorg en niet te vergeten het bedenkelijke gemak waarmee kinderen ondertoezicht worden gesteld en uithuis geplaatst.

Sommige uitspraken in het Uitvoeringsprogramma op het gebied van de versterking van de ouderlijke verantwoordelijkheid en het opzetten van een pleegoudernetwerk zijn gewoon misleidende verzinsels. Er wordt hiermee helemaal niets gedaan dan alleen met vage voornemens die bij de provincie een gunstige indruk moeten wekken van “het goed bezig zijn in de jeugdzorg”

Want er kan wel degelijk met behoud van het bestaande op een cliëntverantwoorde wijze nog verder worden bezuinigd in deze provincie.

10. Op zoek naar de concrete meeropbrengst van nieuwe “producten”.

Met andere woorden de beantwoording van de vraag: wat is de concrete meeropbrengst van de nieuwe uitgevonden producten?

Zo al sprake is van een alle zorgaspecten van jeugdzorg omvattende totaalvisie, sluiten de nieuwe ontwikkelingen in de vorm van aanvullende producten daarbij aan?

Of leiden deze nieuwe vondsten in dat geheel een eigen leven, zonder met dat grote geheel een hulpinhoudelijke relatie te hebben? Noem bijv. de nieuwe ontwikkelingen rond de netwerkpleegzorg van Bureau Jeugdzorg Drenthe?

Maar voor alles de vraag, of en zo ja, op welke wijze uw provincie, als “inkoper” van nieuwe producten per jaar de te meten effecten op het lopende jeugd en cliëntenbeleid evalueert en desnoods al controlerend nauwlettend volgt, hetgeen beslist verder moet gaan dan “ongezien” de eindafrekening van een dergelijk product..

Als de producten inderdaad serieus zou worden geïmplementeerd dan zou in eerste instantie de netwerkbetrokkenen de status van belanghebbenden moeten hebben gekregen.

Aan familieleden van het kind en andere warme en oprechte opvoedingsbetrokkenen wordt door de jeugdzorg Drenthe niets gevraagd.

Zij mogen geen enkele rol spelen, terwijl de praktijk laat zien dat een beroep op hun aandeel in de oplossing van problematiek van jeugdigen doorslaggevend zou kunnen zijn voor de beantwoording van de vraag en de noodzaak van een ondertoezichtstelling en een uithuisplaatsing van het kind.

11. Zorgbelang Drenthe en de clientondersteuning.

Het ligt voor de hand dat de SMN, gesubsidieerd of niet, de ontwikkelingen ten aanzien van de clientondersteuning van de kant van Zorgbelang Drenthe op de voet blijft volgen.

Er is ons namelijk veel aan gelegen dat niet al het bereikbare van de SMN door de ontoereikendheid van Zorgbelang na 1 januari 2010 wordt afgebrand.

1. De echte “zorgen” van Zorgbelang Drenthe.

De aanstaande bezuiniging zal uiteraard een uitwerking gaan hebben op de voorgenomen budgetkortingen op de regionale jeugdzorg, en met name de door de directeur van Loenen van Zorgbelang Drenthe zo gevreesde financiële korting op zijn jaarlijks budget.

Men maakt richting het Provinciehuis op verschillende onderdelen alleen maar uit politiek – financiële overwegingen goede sier.

2. De niet bestaande relatie en werkverband tussen cliëntenorganisaties en Zorgbelang Drenthe.

Zo nemen in werkelijkheid cliëntenorganisaties, zoals Balans en SMN geen deel aan de invulling van het beleidsbelang van Zorgbelang Drenthe. Voorzichtiger kan dit niet worden gezegd.

Al hadden deze in het belang van de Drentse cliënten, en niet in eerste instantie in het belang van Zorgbelang Drenthe dat zelf best graag gewild. Dus vergeet die meerwaarde nu maar.

De sterke indruk is overgebleven dat Zorgbelang Drenthe de laatste jaren niet zat en ook heden te dage in tegenstelling tot andere Zorgbelangen helemaal niet zit te wachten op ondersteuning via cliëntenorganisaties zoals de SMN. Sterker nog: de deelname van met name de SMN wordt in sterke mate juist gestimuleerd door Zorgbelang Friesland en Gelderland.

Strategisch gezien is de negatieve opstelling van Zorgbelang Drenthe alleen te begrijpen vanwege de al vanaf het begin van haar oprichting met de hartelijke steun van de provincie Drenthe voorgestane hegemonie, dat geen ruimte heeft gelaten voor een andere (organisatorische en ondersteuningsinhoudelijke) invulling van het cliëntenbeleid zoals de provincie in haar oneindige wijsheid voor ogen had.

3. De mislukking van het Drents Platform Cliëntenbeleid Jeugdzorg.

Het ophouden van de schone schijn van een Drentse Platform Cliëntenbeleid is weer een ander misleidend voorbeeld. Het zou ons zelfs niet verbazen dat dit Platform inmiddels een zachte, zeg maar een geruisloze door is gestorven, en dat het alleen nog maar op papier voortleeft.

De invoering van het Drents Platform Cliëntenbeleid Jeugdzorg is een kind met een waterhoofd gebleken. Of Zorgbelang Drenthe moet om haar moverende redenen de schijn van een succes bij de provincie ophouden.

Op z'n minst kan worden geconcludeerd dat in Drenthe geen enkele cliëntenorganisatie hier aan deelneemt.

Maar evenzeer een ernstig voorteken is dat gerekend naar de uiteenlopende doel – en belangengroepen binnen de gezondheidszorg een organisatie als Balans het niet meer zag zitten om verder te gaan met Zorgbelang Drenthe.

4. Onvolledige informatie aan de provincie.

1. De eerder genoemde typerende brief van directeur van Loenen van Zorgbelang Drenthe d.d. 5 oktober 2010 moet in nadrukkelijk de beleidsoverwegingen worden betrokken.

In de bestuurlijke toelichting op de genoemde brief (099/10/jl/gh) wordt allereerst een doemscenario geschetst met de inleidende waarschuwing dat alles erop wijst dat in navolging van de provincie, de zorg in ons land aan de vooravond staat van ingrijpende veranderingen.

Deze "ingrijpende veranderingen" zijn wel héél iets anders dan de "*ingrijpende veranderingen in de jeugdzorg*" van de provincie Drenthe.

Over de jeugdzorg wordt door van Loenen overigens merkwaardig genoeg geen mededelingen gedaan, terwijl de functie van de vertrouwenspersoon toch een onderdeel van het geheel uitmaakt?

2. In de toelichting wordt verzwegen dat uit zojuist vrijgekomen officiële cijfers is gebleken dat maar liefst 5 % van de noordelijke bevolking de komende jaren zal gaan vertrekken naar het westen des lands. Volgens van Loenen is dat percentage voor Drenthe zelfs iets hoger.

Hoe spijtig ook voor de provincie, en niet minder voor de gemeenten in de provincie Drenthe, betekent dat vertrek van zoveel (minderjarige) inwoners toch een op termijn lastenverlichting voor met name de provincie Drenthe.

Dit gegeven dat overigens nog niet nader is uitgewerkt zal op z'n minst moet leiden tot algemene herziening van de provinciale budgettering op gebied van de gezondheidszorg en de hieraan gerelateerde voorzieningen.

5. De nieuwe "doelgroep" van Zorgbelang Drenthe: "alle burgers".

In deel II van de bestuurlijke toelichting wordt gemeld dat in het strategisch ondernemingsplan 2009 – 2012 van Zorgbelang Drenthe gekozen is voor een andere positionering, met als nieuwe doelgroep: alle burgers als zorgconsumenten in de provincie Drenthe. Dat zal lekker worden!

Het is natuurlijk onzinnig en absurd om alle burgers van de provincie Drenthe tot de doelgroep van Zorgbelang Drenthe te rekenen, ook diegenen onder hen die geen contacten (willen) hebben met Zorgbelang Drenthe, maar die *eventueel* in de toekomst dat wel zouden kunnen gaan krijgen.

Voor deze *eventuele* mogelijkheid behoeft de provincie Drenthe niet nu al op voorhand in de geldbuidel te tasten.

6. Aanzienlijke landelijke verschillen in inzet en doelstellingen van de Zorgbelangen.

Er zijn aanzienlijke verschillen in inzet en doelstellingen tussen de Zorgbelangen waarneembaar. Zo is het zeer prijzenswaardig dat Zorgbelang Friesland bezig met het opzetten van een denktank waar de SMN graag aan deelneemt.

Zorgbelang Gelderland blijft ook niet stilzitten door de implementatie van een Ouderennetwerk dat puur vanuit de visie van de cliënten in de jeugdzorg cliëntgerichte ambities nastreeft.

Alle Zorgbelangen in ons land doen hieraan mee behalve Zorgbelang Drenthe omdat, aldus een van hen, de provincie Drenthe eerst met meer poen over de brug moet komen.

Het zou toch getuigen van meer geloofwaardigheid dat ook de Drentse zorggebruikers zelf wier visie op de jeugdzorg en het provinciale cliëntenbeleid ten overstaan van de desbetreffende gedeputeerde in Drenthe de primaire (lees: de subsidieoverstijgende) overweging zou moeten zijn.

Het enige resultaat is en blijft dat de provincie Drenthe zich traditioneel laat leiden door een eenzijdig aanbodverhaal (met uiteraard de financiële consequenties) zonder daarbij serieus te luisteren naar de kritische geluiden van de zorggebruikers zelf.

II. Overige opmerkingen op het Uitvoeringsprogramma 2011.

1. Welke "ingrijpende veranderingen"?

U stelt in de inleiding van het Uitvoeringsprogramma 2011 dat uw provincie "*verder gaat op nieuwe ontwikkelingen die zich in de jeugdzorg voordoen*", en dat het gaat om "*een jeugdzorg dat aan de vooravond staat van ingrijpende veranderingen*".

De cliënten in uw provincie is niets bekend wat u precies verstaat onder "*ingrijpende veranderingen*", anders dan dat de komende jaren door het nieuwe kabinet budgetkorting op vele terreinen zullen worden toegepast.

Over *ingrijpende veranderingen* gesproken: is het U bekend hoeveel ervaringsdeskundigheid en potentie in Uw provincie aanwezig waardoor vervangende c.q. alternatieve en redelijk goedkope hulp in Uw provincie kan worden geboden *zonder* de inzet van jeugdzorg?

Moet onder “ingrijpende veranderingen” ook worden verstaan een in samenhang met en aansluiting op de reeds bestaande hulpfuncties – en werksoorten af te stemmen projecten?

2. Welke “ambities”?

De uitdenkers van nieuwe producten hebben er natuurlijk belang bij om ieder jaar weer zich achter duur klinkende projecten onder de naam “ambities” te verschuilen, zoals de invoering van nieuwe termen als “Triple T” ten behoeve van extra projectfinanciering.

Deze “ambities” worden vervolgens door de provincie als een “hoopvol signaal” naar het Rijk gepresenteerd om daarmee aan te geven hoe goed men wel niet bezig is met de jeugd in haar provincie.

Wat betreft de voornoemde provinciale “ambities” van 2008 kan het volgende worden vastgesteld:

Met trots worden deze ambities ieder jaar weer in de opvolgende uitvoeringsprogramma’s herhaald, zonder dat men zich per jaar afvraagt, wat nu eigenlijk precies de tussentijdse zichtbare resultaten zijn, en de vraag of de dure belastinggelden ten behoeve van de Jeugdzorg en Zorgbelang wel of niet doelmatig en resultaatgericht worden besteed.

Zo is het kennelijk nog steeds geen ambitie om ouders met een (tijdelijk) verminderd opvoedingsdraagvlak via een gericht plan van aanpak de ouderlijke verantwoordelijkheid weer te doen herstellen, in plaats van te snel te grijpen naar het “wapen” van een ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing.

Is het de provincie bijv. bekend welke de exacte oorzaken zijn van de mislukking van hulp in een vrijwillig kader op grond waarvan volgens de Raad voor de kindbescherming alsnog een verder strekkende maatregel aangewezen is?

En hoe groot het percentage van ouders is dat terecht kritiek heeft op de geboden hulp in een vrijwillig kader?

Zo stelt U onder hoofdstuk I (Visies op het jeugdzorgstelsel), dat uw beleid

“erop is gericht om jeugdigen met opgroei- en opvoedproblemen te ondersteunen en op te vangen in hun eigen netwerk”.

Het eerste deel van deze zin lijkt ons sinds jaar en dag zó voor de hand liggend, dat het niet ieder jaar behoeft te worden herhaald. Echter het tweede deel refereert kennelijk aan een project onder de naam *netwerkpleegzorg*.

3. De beperkende begripsomschrijving “de cliënt” in de jeugdzorg, en de stringente toepassing ervan door jeugdzorg Drenthe.

Om te beginnen zijn voor Jeugdzorg Drenthe “de cliënten” de bij de Wet op de jeugdzorg onder genoemd hoofdstuk I, onder 9 geformuleerde cliënten.

De rest van de familie van het kind, dus het familienetwerk is van de zorg aan het kind uitgesloten. Ze worden zelfs op verre afstand gehouden.

Alleen de met het gezag belaste ouder (s) telt c.q. tellen mee. Onverschillig of bijv. sprake is van een aantoonbaar grove gezagsmisbruik door het plegen van strafbare feiten, met toezicht van de reclassering, maakt dat laatste jeugdzorg Drenthe niets uit. Men zou denken om voor het verkrijgen van informatie daarover alleen maar contact op te nemen met de plaatselijke politie.

Men verschuilt zich echter liever achter de “nu eenmaal genomen beslissing” van de kinderrechter, als de zittingsvertegenwoordiger van Jeugdzorg Drenthe, die nota bene als belanghebbende zelf de rechtelijke beslissing door een eenzijdig gepresenteerde beeldvorming ter zitting heeft beïnvloed en gestuurd!

Dat is namelijk het gemakkelijkste voor een schoon geweten door alleen maar te gaan verwijzen naar een “nu eenmaal” door de rechter genomen beslissing.

4. De (juridische) onmogelijkheid van netwerkpleegzorg, vanwege het stringente onderscheid in de wets-toepassing tussen “de cliënten” en “de belanghebbenden” in de jeugdzorg.

In strijd met de provinciale ambities die uiteraard met graagte door een bestaande afhankelijkheidspositie worden gevoed door de SBJD vallen de aspirant-kandidaten van de netwerkpleegzorg, zoals het eigen familienetwerk van de jeugdige, daar kennelijk niet onder.

Volgens de SBJD vallen deze niet onder de begripsomschrijving “de cliënt” zoals bedoeld in de Wet op de jeugdzorg (Hoofdstuk I onder 9), en aansluitend artikel 68 van dezelfde wet. Terwijl zij een waardevol aandeel zouden kunnen en ook willen leveren voor een evenwichtige opvoeding en ontwikkeling van de jeugdige.

Wij zijn er ten volle van overtuigd dat door de inzet van deze belanghebbenden in het plan van aanpak heel wat (dure) uithuisplaatsingen zouden kunnen worden voorkomen.

Met behoud overigens van de kwaliteit en de voor het kind zo belangrijke hechtingsontwikkeling in de vorm van "nestwarmte".

Overigens laat dezelfde wet voldoende ruimte om in het belang van het (pleeg) kind deze belanghebbenden bij het plan van aanpak te betrekken. Althans verbiedt de wet dat niet.

5. Voorlopige definitie van het begrip "belanghebbenden":

De SMN heeft samen met Drentse cliënten een voorlopige voorzichtige definitie opgesteld dat in de cliëntpraktijk aan een begripsomschrijving in de pleegzorgpraktijk kan voldoen.

Deze luidt als volgt:

"Onder "belanghebbenden in de jeugdzorg" worden verstaan natuurlijke personen, niet vallende onder de in de Wet op de jeugdzorg omschreven begripsomschrijving "de cliënt" (Hoofdstuk I, onder 9 en artikel 68 van dezelfde wet, zijnde de naaste familieleden van de jeugdige, die op grond van de maatschappelijk erkende familietraditie in een relationele en feitelijk functionerende betrekking staan tot de (ondertoezicht gestelde en uithuis geplaatste) jeugdige, die het in de praktijk beproefde eigen familienetwerk van de jeugdige vormen, en wier duurzaam van buitenaf opgelegde gemis schadelijke gevolgen kan hebben voor de sociale en emotionele ontwikkeling van de jeugdige.

Het familienetwerk, in de vorm van een actieve betrokkenheid, is in het geheugen van de jeugdige in positieve zin aanwezig en vormt derhalve een onmisbare schakel in de verdere vorming en ontwikkeling. Als zodanig kan het familienetwerk een belangrijke, zo niet een cruciale rol, vervullen bij familieplaatsingen.

De rechten van het kind kunnen meer dan tot nu toe in overstemming worden gebracht met artikel 8 EVRM in dit opzicht nadrukkelijk worden erkend en meegewogen in het professionele hulpverleningsplan".

6. De bittere noodzaak van een verbreding van het maatschappelijk aandeel van belanghebbenden in de jeugdzorg.

Op pag. 30 van het Uitvoeringsprogramma staat onder de kop Ouders het voornemen om "in het belang van de jeugdige de eigen kracht van de ouders aan te spreken". De opsteller: "Ouders en jeugdigen verwachten snel de juiste hulp als het nodig is, maar niet langer dan noodzakelijk".

Wat gaat de provincie doen als het moet constateren dat van het tegendeel sprake is?

Het is alsof men zich met deze opvattingen al lezende in een totaal andere wereld waant.

Zoals gesteld wordt in de huidige weet geen aandacht geschonken, althans in wettelijk termen niet omschreven, of en in hoeverre anderen dan diegenen die formeel als "de cliënt" wordt aangemerkt in het leven van het kind een positieve rol van betekenis kan spelen. Desnoods ter tijdelijke vervanging van de biologische ouder(s).

Het is ons bovendien ook weer het afgelopen jaar gebleken dat in tegenstelling tot de steevast per Uitvoeringsprogramma opgevoerde ambities, de ouders van uithuis geplaatste kinderen zich maar moeten zien te redden. Men beperkt zich slechts tot een streng geredigeerde omgangsregeling tussen het kind en de achterblijvende ouder. Om over de beoogde netwerkpleegzorg nog maar te zwijgen!

7. De nationale Ombudsman en netwerkpleegzorg.

Ook de ombudsman wijst op deze provinciale verantwoordelijkheid na een onderzoek die netwerkpleegouders ervaren.

Een ander niet minder belangrijk argument, zo niet nog belangrijker, is dat moet worden omgezien naar aanvullende en/of vervangende opvoedings- en verzorgingspotentie ter vervanging van een dure uithuisplaatsing bij vreemden.

8. Jeugdzorg Drenthe en netwerkpleegzorg.

Er is van de kant van Jeugdzorg Drenthe helemaal geen sprake van een dergelijk streven. Wordt hier een van buitenaf aangedragen voldongen feit opgevoerd? Of gaat het slechts om een provinciale aankondiging? Wij hebben in ieder geval ten bewijze van het tegendeel meerdere voorbeelden voorhanden.

Het is ons via de vele cliëntcontacten en de clientondersteuning ook weer het afgelopen jaar overduidelijk gebleken, dat meerdere achterblijvende ouders van uithuis geplaatste kinderen helemaal niet bij de hulpverlening worden betrokken. Jeugdzorg bepaalt wat goed en niet goed is, en verder geen gezeur.